

Slovenski

čebelar

Glasilo

Slovenskega

čebelarskega

društva

v Ljubljani

Št. 10 Oktober

Letnik XXXVIII

Vsebina:

Dom in spomenik Antona Janše	145	Nekaj čebelarških spominov	153
Čebelnjak ogledalo čebelarstva	147	Dopisi	155
Ali je rojenje res kvarno donosu medu	149	Društvene vesti	156
Pismo začetniku	150	Vesti iz podružnic	157
Opazovalne postaje	152	Drobiž	158

Mali oglasi

Kupim dobro ohranjeno tehtnico za tehtanje panjev. Ponudbe s ceno na naslov Ivana Keržina, Ljubljana, Izanska c. 87/a.

Kupim večjo množino zdravih obljudenih kranjičev ali eksportovcev z zadostno zimsko zalogo. Ponudbe z navedbo cene je nasloviti na naslov Aleksander Žgur, Ljubljana, Vodovodna cesta 36.

Prednaznanilo!

Vsem našim članom in podružnicam pa tudi ostalim čebelarjem sporočamo, da se bo naša **Društvena Čebelarna** v prvih dneh novembra t. l.

preselila

iz Pražakove ul. 13 v nove lastne trgovske prostore v domu Antona Janše na

Tyrševo cesto št. 21

Prepričani smo, da nas bodo čebelarji v lastnih prostorih še pogosteje obiskovali in nam zaupali svoja naročila.

Poziv in prošnja

Na drugem mestu objavljamo poročilo o nakupu parcele za bodoči Janšev dom. Odbor je bil v jako težkem položaju. Zelo ugodne prilike ni hotel in glede na društvene koristi tudi ni smel zamuditi. Gotovine pa društvo še daleč nima toliko, da bi moglo poravnati vso kupnino. Znatno manjša pa bi bila prevzeta hipoteka, ako bi člani poravnali vso zaostalo članarino in sploh vse zneske, ki jih dolgujejo društvu tudi podružnice. Če kdaj, je sedaj nujno potrebno, da store člani svojo dolžnost in zaostalo članarino in druge zneske takoj nakažejo. Člani in podružnice, zavedajte se, da bo moralo društvo zaradi vaših zaostankov plačevati denarnim zavodom nepotrebne obresti in da boste s tem društvo zelo oškodovali. Upoštevajte delo odbora, ki se trudi, da bi naše čebelarstvo povzdignil. Pomagajte mu vsaj s tem, da plačate zaostanke.

članarina (naročnina) znaša letno Din 35.— (za inozemstvo Din 46.—)

Urejuje: AVGUST BUKOVEC,
Ljubljana, Gruberjevo nabr. 14

Številka

10

Slovenskega Čebelarskega društva v Ljubljani

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar v društvenih zadevah je naslavljati na »Slovensko Čebelarsko društvo« v Ljubljani. — Naslov za blagovne pošiljke (vosek), naročila za čebelarske potrebščine: Društvena Čebelarna, Ljubljana, Pražakova ulica 13. Društveno tajništvo v Ljubljani, Poljanska cesta št. 13/I, telefon 38-38

V Ljubljani 1. oktobra 1935 Letnik XXXVIII

Dom in spomenik Antona Janše

Josip Verbič

Na naših občnih zborih je bila večkrat izražena želja, naj bi društvo kupilo primerno stavbo za bodoči čebelarski dom in porabilo za to sklad, ki ga nabiramo že od leta 1921 dalje.

Tej želji je bilo v tekočem letu tako ugodno ustrezno, kakor ni nihče pričakoval. Odbor je imel izredno srečo ter staknil in za razmeroma mal denar kupil stavbo, kjer bodo združena vsa društvena podjetja z upravo vred pod skupno, trajno in neodpovedljivo streho, ki zanjo ne bo treba plačevati stanarine.

Zadnje svojstvo pridobitve je posebno važno, ker se nam je stanarina v najetih prostorih stalno zviševala in goltala letno lepe vsote. Tudi skupna streha nekaj velja. Društvene prostore, ki bi nam jih lahko vsako četrletje odpovedali, smo imeli do sedaj raztresene po vsem mestu. Skladišče za sladkor je bilo daleč ločeno od prodajalne in delavnica za satnice je bila celo 20 minut oddaljena. Razno društveno lastnino so hranili odborniki po svojih stanovanjih. V najbližji bodočnosti bi morali najeti še eno skladišče, ki bi ga težko našli v bližini Čebelarne. Vse te ovire uspešnega poslovanja bodo sedaj odpadle.

H kupljeni pritlični hiši, ki je na sliki zelo neznatna, napravi pa v naravi veliko

ugodnejši vtis, spadata še dve večji dvoriščni stavbi in kos vrta. Pod vsem glavnim poslopjem so štiri obširne in visoke kleti. Vsi ti prostori bodo za več desetletij zadoštovali najživahnejšemu razvoju društva. V njih bo dovolj prostora za vsa skladišča,

za prodajalno, delavnico za satnice, društvene sobe, muzej in knjižnico. Na vrt lahko postavimo tudi majhen čebelnjak.

V stavbo je vpeljan mestni vodovod, plin in elektrika. Tudi odvodni kanal ne manjka. Velika prednost naše lastnine je, da so prostori že kar primerni svojemu namenu ali pa bo treba le neznatne predelave.

Stavba je blizu glavnega kolodvora in stoji ob najširši in najprometnejši cesti, ki veže staro Ljubljano z novo nastajajočo. Cesta se je prej imenovala Dunajska, sedaj pa Tyrševa. Po njej teče električna cestna železnica. Za kupčijske svrhe je malo prikladnejših prometnih žil kot imenovana.

Svet s stavbiščem meri 970 m². Kupnina znaša 525.000 Din. Ako računamo polovico kupnine na stavbe, nas stane svet po 270

Din m². Sosednja zemljišča prodajajo brez stavb po 700 Din m². Vsi cenilci trdijo, da nam je bil svet za to ceno »podarjen«.

Odbor je z lahkim srcem predlagal občnemu zboru nakup tega posestva in občni zbor ga je tudi odobril.

Zaradi zamotanih lastninskih, zastavnih in služnostnih pravic se je sklenitev kupne pogodbe zavlekla za več mesecev. Pogajali smo se še zadnji dve uri pred podpisom pogodbe, kar sta storila v imenu društva predsednik in tajnik šele dne 8. julija ob eni popoldne tik preden so se zaprla vrata okrožnega sodišča, ki je overovalo podpise. Pogajanj sta se udeleževala tudi gg. Žnidaršič in ravnatelj Arko, ki je z veliko odločnostjo zastopal društvene koristi.

Da ne bi v pravnem oziru naredili kake napake, je odbor pritegnil na pomoč odvetnika g. dr. Krejčija. Pri ureditvi vknjiženih dolgov pri Mestni hranilnici nam je s posebno naklonjenostjo pomagal hranilnični tajnik g. Majcen.

Velike skrbi so delali odboru prerokovani visoki prepisni stroški in davščine. Naše skrbi pa so bile odveč. Namesto sedemodstotne prenosne takse, ki velja za druge kupce, smo plačali kot društvo le dvoodstotno, torej mesto 36.750 Din le 10.500 Din. Prirastkarina, ki bi znašala po prvih poizvedbah na pristojnem mestu po »milosti« najmanj 20.000 Din, je popolnoma odpadla. Zgradarine, ki zelo obremenjuje hišne lastnike, bomo v celoti oproščeni, ker se bo stavba rabila le za društvene poslovne namene. Poraba vode se nam bo računala po resnični uporabi in ne po stannarini, kar vodarino zelo poviša.

Iz vsega navedenega se razvidi, da je nakup za društvo velika pridobitev in da smo z njim ustvarili najboljše pogoje za vsestranski razvoj slovenskega čebelarstva, posebno še za obsežno razpečevanje čebelarskih pridelkov. Ti pogoji pa bodo prišli do vpliva in jih bodo čebelarji občutili šele tedaj, ko se bo društvo znebilo svojih obveznosti. Te znašajo približno eno tretjino kupnine, ki si jo je društvo nprtilo kot dolg.

Ko smo se dokopali do lastnega doma ob najprometnejši cesti, imamo najlepše mesto in najugodnejšo priliko, da dvignemo spomenik našemu slavnemu rojaku, čebelarju Antonu Janši, katerega 200 letnico rojstva smo praznovali lani. Tedaj smo zastonj prosili mestno občino ljubljansko, da prekrsti kak trg ali znatnejšo ulico z imenom moža, ki priča svetu, da imamo tudi Slovenci delež pri zaslugah za napredek človeštva. Sedaj mu moremo brez velikih stroškov postaviti spomenik slovenski čebelarji sami.

Ker ne premoremo spomenika iz dragega, oklesanega kamena ali vlitega bron, pa napravimo zato večjega. Vsa pročelna stran našega doma naj služi temu namenu. Na slavnega učitelja naj zlasti spominja velik, na posebnem nadzidku stoječ napis domovega imena, ki ga je predlagala mariborska zveza, t. j. »Dom Antona Janše«. Poleg tega naj se vsi presledki med okni in vrati na pročelni strani umetniško izpolnijo in okrasijo z besedilom in slikami, ki se nanašajo na Janševo življenje. Tako okrašen in opremljen dom bo vzbujal pozornost onih, ki bodo šli mimo in bo kot spomenik dosegel svoj namen.

Za to zamisel bi bilo treba napraviti še natančnejši načrt. Uresničila in izvršila bi se pa šele tedaj, ko bo poravnana ves dosedaj napravljeni dolg. Če pa bi hoteli, da se še prej oddolžimo spominu Antona Janše, bi bilo umestno, da začnemo, če ne takoj, pa vsaj po prvi ugodni letini zbirati prispevke za predlagani spomenik. Prispevki bi se plačevali v gotovini ali pa v medu in vosku. Imena darovalcev bi prišla na isto častno mesto kot imena čebelarjev, ki so že pred 15 leti spoznali vrednost skupnega zavetišča in pošiljali društvu »kamene« za čebelarski dom. Njihova požrtvovalnost ne sme ostati pozabljena, temveč mora biti zabeležena na najodličnejšem mestu v notranjosti društvenih prostorov.

Naš društveni dom bo ponos slovenskih čebelarjev. Nobeno čebelarsko in malokatero drugo društvo v naši državi ne premore lastne poslovne zgradbe. Naša nova

pridobitev bo pa tudi vsej javnosti lep zgled, kaj zmore društvo, ki ima zavedne, složne in za skupen blagor delujoče člane.

Čebelnjak ogledalo čebelarstva

Pirnat Josip — Št. Jernej

Kakor pri ljudeh, tako je tudi pri živalih glavna življenjska težnja v tem, da si poleg pridobivanja hrane uredi tudi primerna, življenjskim prilikam odgovarjajoča bivališča. Človek, ki je udomačil živali, jim je odkazal tudi primerna domovanja, kjer se lahko več ali manj ugodno razvijajo in mu donašajo koristi. Poleg drugih je človek poskrbel tudi za čebele, ko je posamezne družine naselil po panjih in je te dalje združno uvrstil v skupna stanovanja — v čebelnjake.

In ker je naše zanimanje predvsem za čebele, ki jih slovenski čebelarji zaradi klimatičnih in drugih neprilik v glavnem goje po čebelnjaki, si danes nekoliko oglejmo tako kolektivno domovanje čebelnih družin.

Predvsem je že lega čebelnjaka precej velikega pomena za uspevanje čebelnih družin. Čebelnjak, ki stoji morda na odprti, morda celo vzvišeni, hriboviti legi, je preveč izpostavljen mrzlim vetrovom, ki neusmiljeno butajo ob stene, delajo hud prepih v panjih, mečejo čebele po tleh in tako zelo ovirajo čebele pri izletu. Sicer pa, kar se lege in usmerjenosti izletne strani tiče, v tem naši čebelnjaki po večini še dokaj odgovarjajo zahtevam; morda največ zato, ker je ustno izročilo o tem zelo učvrščeno med narodom in izvira že iz najstarejših časov našega čebelarstva.

Bolj neprimerne in zanemarjene pa so zgradbe zlasti naših podeželskih čebelnjakov. So ljudje, ki mislijo, da je za bivališče čebel dober vsak lesen zaboj in kot čebelnjak dobra vsaka lesena podrtija, da ima le streho, čeprav ob straneh ni niti malo zavarovana pred dežjem in mrzlimi vetrovi. Vsi čebelarji, ki naselijo čebele v taka neprimerna domovanja, gotovo ne če-

belarijo toliko iz srčnih nagibov in idealizma kakor iz materialnih ozirov, da bi se s čebelarstvom kakorkoli gmotno opomogli in okoristili. No, pa hvala Bogu, taka čebelarstva običajno ne vzdrže dolgo in jih pobere smrt že ob prvi neugodni čebelarski letini. In po žalostni smrti takih čebelarstev pričajo podrtije zapuščenih čebelnjakov, kakšen čebelar je gospodaril v njih in kako je le iz sebičnih in lakomnih nagibov gojil in vzdrževal pridni čebelni rod.

Naši podeželski, pa tudi mestni čebelnjaki so po večini zgrajeni iz lesa. Les je slab prevodnik toplote, pa varuje, da se pozimi notranjost čebelnjaka preveč ne ohladi, poleti pa čez mero ne segreje. Strehe, ki so krite z opeko, vzdrže delj časa nego lesene oz. slamnate, a te v pogledu menjave toplote zopet bolj ustrezajo nego z opeko krite. Slaba stran lesenih oz. slamnatih streh je v tem, da se v njih tako rad naseli mrčes (miši, ose), ki potem dela škodo v čebelnjaku in po panjih.

Čebelarju bi morala biti tudi notranjost čebelnjaka prijeten prostor, zlasti za bivališče v tistih srečnih, tihih urah, ko človek rad razmišlja in nemoteno dela načrte za bližnjo in daljno bodočnost.

Vsak čebelnjak naj bi imel zadaj za panji obilo praznega prostora, da se lahko čebelar nemoteno kreta, pregleduje panje in vrši druga čebelarska opravila. V tem pogledu so pogrešeni skoraj vsi naši podeželski čebelnjaki, ki so stisnjeni in ozki, da niti poedini človek ne more hoditi in se kretati v njih. Vsak čebelar-začetnik po navadi zgradi čebelnjak le za nekaj panjev, ker ne pomisli, da se mu bo podjetje v nekoliko letih razvilo in da bo kmalu stiska za prostor. Nič ni težjega kakor kretati se v takem stisnjenem čebelnjaku, pri katerem je morda še streha tako nizka, da človek buta z glavo ob ostrešje in se mora po kolenih plaziti, ko odpira in pregleduje panje.

Tudi stene so pri mnogih podeželskih čebelnjaki zelo površno in pomanjkljivo zgrajene. Deske, ki jih je morda delavec ob graditvi čebelnjaka tesno staknil, se

pozneje osuše, grče izpadejo in tako nastanejo številne reže in luknje, skozi katere piha in vleče, da je joj. Preprih vznemirja čebele in povzroča, da morajo ob času izdatne paše v večji meri ostajati doma in skrbeti za ogrev bivališča in mlade zalege. — Naj bi ne bilo čebelnjaka, zgrajenega iz lesa, pri katerem ne bi čebelar čez stike posameznih sestavnih delov pribil še primerne letve ali pa vsaj krajevce, ki jih lahko dobi na vsaki žagi za malo denarja.

V vsakem čebelnjaku naj bi bil tudi primeren pod iz lesa, ker zgolj zemlja, kakor je v navadi zlasti v podeželskih čebelnjakih, povzroča blato in prah, da se kaj lahko onečedi čebelar in predmeti v čebelnjaku. Najboljši je seveda lesen pod, ki ga položimo na kostanjeve tramiče, ki tako hitro ne zginejo in vzdrže po več let.

Seveda pa mora biti pod ločen od prostora, na katerem so naloženi panji, ker sicer bi se ob naši hoji po čebelnjaku stresal tudi ta prostor in bi se s tem čebele prav neprijetno vznemirjale in razburjale.

V čebelnjak spada tudi primerno velika miza in dva stola, da ima čebelar primerno udobnost in lahko sprejme tu, v lepem in slabem vremenu, svoje tovariše in znanke in z njimi sedé pokramlja o domačih in drugih zadevah sodobnega čebelarstva. Tudi primerna omara, polnjena s knjigami strokovne literature, spada brezpogojno v sodobni čebelnjak. Vsak čebelar bi moral poleg praktičnega dela tudi vestno prebirati čebelarske knjige in spise in tako vestno zasledovati nova pota in cilje naprednega čebelarstva. Tudi za podeželske čebelarje to velja, kajti izgovori, da naj samo gospoda in študirani ljudje sede pri knjigah, več ne veljajo, ker kdor ne gre v sedanji dobi z duhom časa in napredkom vede, omaga, hira in končno zapade smrti. — Obžalovanja vredno dejstvo je, da je v nasprotju z drugimi gospodarskimi panogami ponekod čebelarska veda še tako malo prodrila, zlasti v podeželje, da vladajo tam tako temne razmere in nazoni o čebelarstvu kakor pred davnimi sto leti...

Torej strokovne knjige o čebelarstvu

(vsaj naše slovenske) in listi vsekakor spadajo v sodobni čebelnjak. Da je notranjost še bolj prijetna in ljubka, je primerno, da stene (kar hrapave deske) tudi pobelimo in, če imamo sredstva, tudi poslikamo. Na stene pritrdimo še kake lepe in poučne slike iz čebelarstva, pa postane taka notranjost čebelnjaka nadvse prijetna, da se bomo tu radi mudili ob vsaki priliki. Seveda mora biti v čebelnjaku tudi zadosti svetlobe, za kar poskrbe primerno velika okna, ki so vdelana v stene in se dajo po potrebi tudi dobro zapreti z lesenimi zapahi.

Tak naj bi torej bil v glavnih obrisih čebelnjak sodobnega, preprostega čebelarja. Seveda pa je treba vedno skrbeti za red in snago zunaj in znotraj čebelnjaka. Nadvse grd je tak čebelar, ki se niti toliko ne pobriža, da bi na zunanji in notranji strani čebelnjaka odstranil pajčevine, v katere se love pridne čebelice. Treba je odstraniti mreže, kajti čebelica, ki se ujame in zaplete v te goste vezi, je navadno izgubljena. Kljub temu, da jo rešimo iz krempljev pajka, navadno ne more nikdar več leteti, ker se ne more izmotati iz tesnih poveljev. — Bolje nego odstranjevati mreže, je uničiti pajka, kar se lahko zgodi v mraku, ko pride iz skrivališča in gre na mrežo čakati plen. Nadalje je nujna dolžnost čebelarja, da uničuje in zatira mravlje, ki so nevšečen in nadležen mrčes v čebelnjaku, in ose, ki običajno in najrajši gnezdi na notranji strani strehe.

Slabo izpričevalo dajejo čebelarju tudi številni kosi satja, ki jih razmetane pušča v čebelnjaku, da se na njih pasejo in rede večče, večkrat pa tudi podgane in miši.

Iz naštetih, pa tudi še raznih drugih nelepah lastnosti lahko človek takoj spozna, ko stopi v čebelnjak, gospodarja, da je slab in nazadnjaški čebelar in da je gotovo temu primerna tudi vsebina po posameznih panjih.

Tak čebelnjak in tako čebelarstvo je kakor zanemarjeno polje, na katerem rastline slabo uspevajo, hirajo in končno

žalostno odmrjejo. Že druge živali, če jih gojimo v neprimernih in nesnažnih prostorih, nam bodo slabo uspevale, kaj šele čebele, ki so že po svoji naravi vzor reda, snage in čistosti vsem ostalim bitjem božjega stvarstva.

Skrbimo torej ob vsaki priliki za svoje ljubljenske in pripravimo jim, čeravno skromno, vsaj snažno in prijetno urejena bivališča, saj nam bodo v zahvalo stotero in sladko poplačale vse naše delo in trud.

Ali je rojenje res kvarno donosu medu

Josip Kajfež — Nova sela pri Kočevju

Vsak količkar napreden čebelar bo na to vprašanje odgovoril z da. V tem »da« je mnogo resnice, toda popolnoma pa le ne.

Čebela ima že tisočletja svoj opredeljen nagon, da roji in tega izliva spolnega uveljavljenja ne kaže človeku zatirati, toliko manj današnji generaciji, ki živi tako rekoč v smotru: nazaj k naravi.

Umna vzreja matic ne spada ravno k stari čebelarški praksi. Komaj nekaj desetletij jo poznamo in že opazamo, da se stari učitelji, propagatorji in umetniki na tem polju vračajo nazaj k naravi. Sicer še ne priporočajo matic od panja, ki jih je sam izpodredil, pač pa naravne matičnike kot najbrž edino pravo postelj za svoje negovanke.

Kakšen velik hrup je dvignilo rusko umetno oplojevanje kobil brez neposrednega zaskoka po žrebcu! Vse je potihnilo, se razblinilo v nič in zatonilo v pozabnost. Da ne naštevam še ostalih neuspehov, predvsem tudi ruskih, s poskusi na opicah in tudi s čebelami.

Naravo ponarejati je silno težko, ali še boljše rečeno nemogoče, zato je bolje, če postopa človek v tem oziru nekoliko počasneje in previdneje. Ne bo narobe, če rečem: rojenje naj zgolj omejuje, nikakor pa ne zabranjuje. Kako roje omejujemo, o tem imamo mnogo knjig in kopo časopisnih člankov, jaz menda ne vem nič novega.

Kaj pa je zabranjevanje rojev? Po naših pravilih je to izrezavanje matičnikov, da panj potem ne more rojiti. Sicer je ta običaj že star in ga zelo priporočajo kot zanesljivo sredstvo proti toliko bojazni zbujujoči izgubi medu, vendar je nepotreben. Moj namen je, koreninice tega starega običaja zrahljati in pokazati pretiravanje strahu pred izgubo medu zaradi rojenja.

Ako je roj na veji, ne tarnaj, saj v srcu nisi tako hud kot se delaš. E, prav malo jih je, ki ne uživajo po zaspanih poslih dolge zime pri ranem roju ob lepem, ugodnem vremenu. Če imaš kaj praznega v čebelnjaku, se te ne loti slaba volja. Spravi roj čimprej na mesto in ne pozabi mu dati tretji ali četrti dan sat medu ali 2—3 l sladkorne raztopnine in čez nekoliko dni to zopet ponovi. Seveda velja to samo za prve roje, o drugih ni govora. V dobrem tednu postane roj močan in ti dela veselje.

Drugačna je, če ti je roj res odveč. Neprijetna reč sicer, pa le ne jeze zavoljo tega. Opažam namreč, da meni jeza pri čebelarških opravilih zelo škoduje. Takrat se spomni mojega članka in se ravna po njem. Ni to nič novega, ker jaz delam to že morda 15 let ali več, morda pa tega nekateri čebelarji ne poznajo.

Še ko visi roj na drevesu ali še rogovili v vrši, izprazni izrojenčevo medišče kakor veš in znaš brez najmanjšega truda in škode. Nato matično rešetko skrbno prekrij z deščicama, da ne najdejo prehoda čebele ali celo matica. Prestavi nato v medišče vse, kar je od roja ostalo v plodišču, razen če je slučajno kaj praznih satov ob straneh. Plodišče napolni ob straneh s praznimi sati, če jih je kaj bilo v panju, v sredi pa s 5—7 satnicami. Ako jih nimaš, deneš tudi lahko z začetki nasnovane satnike (1½ cm široke trakove satnice). Jaz sem često deval ob straneh nekoliko bolj prazne sate iz medišča in to vselej z dobrim uspehom. Da bi mi zaradi medu roj ušel, se ne spomnim.¹ Na-

¹ Prvec s staro matico gotovo ne, pač pa roji z mladnicami, zlasti drugci. — Ur.

sprotno, toliko marljivosti, kakor sem jo videl pri teh rojih, se vidi redko.

Sedaj prinesi roj in ga stresi v pripravljeno plodišče. V nekoliko dneh boš videl vrvenje kot malokdaj.

V medišču imaš izrojenca, ki bo zgubil vse starejše čebele. Nalij v sat vode in ga deni ob strani gnezda. Ponovi to prvih 5—6 dni; po letu čebel opaziš, kdaj preneha potreba. A ko slučajno rabiš izrojenčeve matičnike, se ne boj, da bi zaradi tega, ker si izrojenca prestavil gori, trpeli škodo, saj so njihove oskrbnice in negovalke, mlade čebele, ostale v panju. Hrane zalega v matičnikih ne potrebuje, ker so že pokriti. Izguba čebel izrojenču prav nič ne škodi, pač pa koristi, ker ne roji v drugič. Še jasneje pa se pokaže korist postopka pri roju, ki se z izrojenčevimi čebelami izdatno okrepi.

V dveh tednih je navadno matica v medišču že oprášena, nakar odstrani staro in vzemi ločilni deščici iznad rešetke. Čez 24 ur (delaj vedno pred večerom) predeni matico na satu z jajčeci doli. V primeru dobre paše, je v plodišču že precej medu. Tedaj lahko zamenjaš polne sate s praznimi iz medišča.

Pri tem načinu se delovanje matice prav malo omejuje ali ovira in moč družine ohrani. Marljivost močnih rojev in morda še posebno takih je tolika, da je škoda zaradi roja majhna ali pa je sploh ni.

Meni so šli vedno vsi opisani opravlki gladko od rok, brez motenj, tako da sem potem imel mlado matico in moč v panju. V dveh primerih sem lani imel obe matici ločeni samo z matično rešetko.

Kar je glavno: končni uspeh je bil vedno mlada matica, kar zame ni malega pomena. Tak panj se odlikuje po pridnosti še isto leto in je prihodnje leto med najboljšimi, ker matica prav obilno zalega. Izmenjava matic je posel, ki se mnogokrat ne posreči, če se pa, je to često na videz, v resnici pa ne. Takih primerov mi ne manjka v moji dolgi praksi.

Da ostane kak panj vedno enako dober in močan, je bolj pripovedka kot resnica.

Imamo družine, ki se nekoliko let odlikujejo, potem pa pride propast, ki je največkrat v zvezi z rojenjem in imenitnosti družine je konec. Z opisanim načinom pa lahko motnje zaradi rojenja zmanjšamo na najmanjšo mero.

Koliko pa z roji in rojevimi maticami ter matičniki koristimo celokupni reji, je poglavje zase, ki ga je treba rojem vračunati kot veliko dobroto.

Pri opisanem postopku se včasih pripeti, da se ne ve kam s sati z medom iz medišča. Na to moramo pač računati že pred roji in se na primerno uporabo takih satov pripraviti. Jaz jih zamenjam s praznimi sati iz drugih panjev.

Pismo začetniku

Hladna jesen že prihaja,
po dolincah slanica pada...

Dragi prijatelj!

Kakor se je z marcem mesecem življenje v čebelnjaku prebudilo, tako bo z oktobrom zadremalo. Čebel se loteva jesenska onemoglost. Delavnost pojema, neugnanost peša in ljuta borbenost bo kmalu splahnela v brezbrizno vdanost. Kje je veličastno hrumenje izpred čebelnjaka, ki bi se bilo moglo meriti z glasnim šumom divjega vodopada! Le toplo opoldansko sonce še izvabi nekaj čebel iz panja, a še to le v toliko, da vzamejo slovo od poslednjih žarkov in zakasnelih cvetk, preden jih zajame zimsko mrtvilo.

S pitanjem si menda že opravil, če ne, glej, da storiš to takoj! Sicer pa upam, da ti je nabral vsak do malega celo zimsko zalogo.

Kljub temu pa, da si z jesenskimi opravili v glavnem že pri kraju, nikar ne nehaj še posvečati svojim plemenjakom zadostne pozornosti. Tudi v pozni jeseni namreč niso izključena presenečenja. Izguba matic n. pr. ni v čebelarstvu nikaka redkost.

Osirotelim družinam pa je zdaj še prav lahko pomagati. Saj so čebele ravno v tisti dobi, ko je skoro izključeno vsako upanje, da bi si mogle izpodrediti neoporečno matico. Glej, in zato v tem času dodati ali izmenjati matico ni prav nobena umetnost; čebele jo v takih okoliščinah vedno hvaležno sprejmejo. Seveda je važno pri tem to, da opaziš osirotelost takoj prve dni in da dodajaš matico v matičnici, kamor jo pripreš za 24—48 ur. To je najvarnejša pot. Treba je samo še, da po

preteku tega časa zamenjaš leseni zamašek matičnice s kepico sladkornega testa, ki ga bodo čebele kmalu použile, prišle do matice, in stvar je končana. — Sladkorno testo pa naredi ti, ki ga rabiš le malo in ga boš delal le za sproti, kar takole: V nekaj kapljic medu prisipaj in vmešavaj sladkorno moko (zdrobljen sladkor) toliko časa, da se bo mešanica gnetla približno s tako gostoto kot n. pr. trdo testo za kruh. Če je sladkorno testo preredko, je neuporabno, ker izteče iz matičnice; treba mu bo vgnesti še nekaj sladkorja. Najbolje te bo poučila o tem še lastna skušnja.

Če nimaš na razpolago rezervnih matic, boš moral brezmatičnike pač združevati kakor spomladi in poleti. Najenostavneje bo spet, da namestiš eno družino v medišče sosednjega plemenjaka, potem ko si z odkritjem rešetke omogočil združenje. Ni namreč nujno, da bi moral v jeseni združeni družini v svrhu boljšega prezimovanja na vsak način stlačiti samo v plodišče. Se bo že žival sama predjela, kakor ji bo bolj všeč. Vendar ti priporočam, da po možnosti pridružiš, kot sem ti že nekoč omenil, družino z matico v medišče brezmatičnega panja. Tako se bo izvršilo združenje iz plodišča v medišče, kjer bodo čebele ostale potem tudi čez zimo in kjer jim bo topleje. V obratnem primeru (matica v plodišču) pa bi ti kazalo od čebel zapuščeno medišče na vsak način še pred zimo odstraniti in dobro opaziti, ker vzame neobljuden prazen prostor nad zimsko gručo čebelam mnogo toplote. V obeh primerih pa pusti čebele izletavati samo pri spodnjem žrelu, ker bi jih bilo spomladi težko odvaditi od zgornjega žrela, če bi se ga že navadile.

Združevanja se le nič ne boj; to je tvoj vsakdanji posel in edina pot, če hočeš obvarovati slabiče gotovega pogina. Prve dni v oktobru je še kar primeren čas za združevanje, zlasti, če ti nagnjenost čebel k ropanju po končani ajdovi paši ni dopuščala, da bi združeval že koncem septembra.

Ko si tako poskrbel za red v čebelnih družinah, si s tem za nekaj časa spet opravil in lahko mirno počakaš hladnega, mrzlega vremena. To nastopi včasih prej, včasih pozneje, navadno pa koncem oktobra ali začetkom novembra. — Satje, ki si ga bil pustil v mediščih, da ti ga čebele varujejo pred veččami, je bilo do sedaj še kolikortoliko zasedeno od čebel. Ko pa v jasnih luninih nočeh pritisne mraz, da pade srebro v toplomeru pod ničlo in pobeli slana polja in travnike, tedaj začno tudi čebele zapuščati medišče in se pomaknejo v plodišče bliže k zimskemu gnezdu. Tedaj, dragi prijatelj, pa je tudi zate čas, da pobereš iz medišč satje in ga shraniš v omaro,

zakaj zdaj mu večje ne bodo mogle več dosti škodovati. — Tu ali tam se ti bo na satu držala odrvenela čebelica: ometi jo v panj na rešetko, da pride k svojim.

Satje, ki ga skladaš v omaro, sproti nekoliko urejaj: staro, nerabno, za kuho namenjeno satje posebej; mlado posebej; če je še kaj medenega zase; tudi trotovino deni posebej. S tem si prihraniš nekaj poznejšega dela. Tudi je koristno, če pri tem obenem ostrgavaš v kak zabojček satne prizidke na zgornji letvi satnika.

Preostaja ti še, da pokriješ matično rešetko. To delo pa ne gre človeku vedno tako gladko od rok kot bi sam rad. Če so se ti čebele pri odvzemanju satja razlezele po stenah medišča, ti svetujem, da počakaš en dan ali dva, da se zbero na odprtini rešetke, nato pa kar deščice po njih! V tem pogledu bo nedvomno prikladnejši novejši tip A.-Ž. panja, pri katerem so deščice toliko večje od odprtine v okvirju, da se ne pogreznejo vanjo, temveč se le naslonijo na okvir tako, da ostane med njimi in rešetko prazen prostor. Za čebele, ki posedajo na rešetki, torej ni nevarnosti, da bi jih čebelar strl pri polaganju deščic.

Drugače je to tam, kjer so deščice prirezane točno v odprtine. Vemo namreč, da se čebele zlasti pri močnejših družinah kaj rade ne umaknejo skozi rešetko v plodišče. Tu sta ti dani dve možnosti: da namreč preženeš čebele z dimom in nato hitro pritisneš deščico v momentu, ko so se ravno vse čebele umaknile. Ali pa: da lepo, mirno in rahlo položiš deščico v odprtino kar na čebele. Pod zmernim pritiskom deščice se bodo čebele z lahkoto in kmalu pretegnile skozi rešetko, nakar bo deščica sama po sebi sedla na dno. Veliko težav pri tem delu pa je, če so deščice vrezane pretesno. Take deščice je treba potem s silo potiskati v okvir, a ker pri tem v roki nimaš pravega občutka, navadno precej hrusta pod njimi. — Razume se tudi, da bo treba odstraniti z rešetke vse voščene prizidke, če hočeš, da ti ne bo nagajalo.

Na vse to, dragi Tone, se mi je zdelo potrebno, da te opozorim. So to sicer same malenkosti, a mi ni žal mojih besedi o njih, ker vem, da ti v čebelarstvu kakor tudi v vsem življenju ravno malenkosti prizadevlejo mnogo jeze in nejevolje. Kar vprašaj svojo Micko, kaj je vzrok večnim vojskam, ki jih ima s sosedami! — In kaj je bilo vzrok številnim fantovskim praskam, v katerih si se ti tolikrat in tako junaško odrezoval?! — Malenkosti.

Pozdrav!

Tvoj prijatelj

France.

V Podgorju, 1. oktobra 1935.

Opazovalne postaje

Julij Mayer — Dob pri Domžalah

Avgust prav zares ni zadovoljil čebelarjev. Poletna suša je zadržala otavo v rasti in medenju, pa tudi hoja ni prišla, dasi so vsi nestrpno nanjo zidali. Zaradi poletnega pomanjkanja so matice skoro nehale z zaleganjem in

panji so prišli oslavljeni v ajdo. S to pa je vsako leto poseben križ: ponekod je zelo bohotno cvela, pa malo medila. Zato je tudi bilanca donosa v tem mesecu zelo žalostna: 2 postaji izkazuje upad tehtnice; 8 postaj je imelo slabo pašo, t. j. pod 5 kg čistega donosa; 10 postaj izkazuje malenkostno pašo z donosom do 10 kg; 5 nadaljnjih opazovalnih

Mesečni pregled za avgust 1935.

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže								Toplina zraka			Dni je bilo								
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg		največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pri- dobil	po- rablj												dkg
		mesečni tretjini dkg																			
Blejska Dobrava . .	577	—	10	310	40	20	10	250	—	80	28	+27	+ 8	+17.2	28	2	—	4	10	17	—
Breg-Križe.	483	200	—	55	205	220	70	—	240	60	3	+28	+ 9	+19	28	14	—	7	8	16	6
Kranj	385	55	130	850	110	45	—	880	—	210	26	+34	+10	+22	30	10	—	7	10	14	11
Virmaše-Škofja Loka .	361	—	40	540	70	20	—	490	—	105	29	+29	+11	+20.2	31	17	—	6	15	10	14
Tacen-Šmarna gora .	314	515	10	—	100	175	250	—	150	2	+32	+11	+21.5	30	3	—	5	3	23	6	
Barje.	289	—	115	1030	80	50	—	1015	—	200	26	+31	+ 9	+19	30	6	—	9	6	16	6
Dob	305	245	515	510	—	55	140	1075	—	155	19	+30	+ 7	+18.2	29	10	—	4	18	9	6
Rova	350	60	30	40	30	80	30	—	10	30	2	+32	+ 7	+20.2	31	10	—	2	8	21	6
Škorno-Noví klošter .	450	—	30	250	70	50	40	120	—	40	31	+32	+ 5	+17.1	29	11	—	6	12	13	5
Sp. Ložnica-Zalec . .	252	140	100	785	40	10	—	975	—	110	29	+30	+ 7	+18.7	30	13	—	3	11	17	4
Leveč-Sl. Bistrica . .	355	—	25	615	—	40	—	600	—	100	26	+28	+10	+18.7	30	3	—	1	30	—	3
Muta	387	305	255	640	30	80	80	1010	—	95	26	+23	+ 8	+15.7	30	11	—	1	22	8	23
Sv. Duh-Selnica . . .	536	50	—	150	—	—	—	200	—	75	22	+26	+ 9	+17	24	7	—	3	8	20	9
Studenci-Maribor . .	265	—	170	960	60	30	70	970	—	180	26	+29	+13	+21.5	26	13	—	5	16	10	14
Podova-Dravsko polje	255	—	—	240	135	55	5	45	—	60	29	+25	+ 7	+14.5	31	10	—	5	22	4	25
Cezanjevci.	182	25	65	515	50	25	30	500	—	95	29	+32	+ 6	+18.8	30	10	—	4	10	17	11
Nedeljica-Turnišče . .	170	55	175	50	80	10	120	70	—	50	12	+27	+ 5	+16.2	31	12	—	—	24	7	25
Žetale	322	40	70	1080	65	35	—	1090	—	240	26	+25	+ 4	+15	31	10	—	4	19	8	25
Donačka gora-Rogatec	397	—	—	130	265	30	—	425	—	—	—	+33	+ 5	+20.7	29	7	—	4	7	20	15
Kozje	307	180	185	675	—	5	—	1035	—	180	26	+32	+ 7	+20.5	30	4	—	2	12	17	15
Leskovec-Krško. . .	186	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+33	+10	+20.6	19	10	—	4	13	14	18
Zakot-Brežice	156	—	150	190	—	—	—	340	—	30	24	+30	+10	+19.5	31	9	—	5	8	18	7
Bučka	307	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+29	+12	+20	28	8	—	3	15	13	10
Krka	300	240	—	120	—	—	60	300	—	40	9	+30	+14	+21	31	—	—	—	9	22	4
Mokronog	251	—	470	1250	90	—	40	1590	—	240	31	+27	+10	+16.2	28	10	—	3	11	17	4
Št. Vid-Stična	360	25	50	60	—	125	5	5	—	50	18	+32	+ 9	+21	31	7	—	3	9	19	3
Cerknica	575	100	65	730	10	10	25	850	—	170	31	+31	+ 9	+18.9	31	8	—	3	12	15	6
Sv. Gregor-Ortnek . .	736	20	170	1405	20	—	—	1575	—	215	31	+31	+12	+20	29	5	—	3	13	15	27
Novo mesto	180	—	50	885	185	40	20	690	—	150	28	+30	+ 9	+20	30	7	—	6	12	13	8
Šmarjeta	375	180	110	485	—	—	—	775	—	125	30	+33	+10	+22.7	29	10	—	2	15	14	15
Valpča vas	280	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+30	+ 6	+17.4	26	6	—	9	9	13	6
		35	—	—	110	210	110	—	395	20	3	+32	+ 5	+18.8	30	8	—	1	9	21	22
		155	70	140	—	—	—	365	—	30	30	+28	+ 5	+16.3	31	10	—	—	21	10	15
		180	—	—	120	80	—	20	40	3	+31	+14	+22.5	31	2	—	1	8	22	22	
		—	60	45	45	20	—	50	50	24	+30	+ 8	+19	31	8	—	5	6	20	15	
		10	85	850	130	65	15	735	—	165	31	+36	+ 8	+21	29	8	—	4	9	18	4
		50	60	640	150	240	40	320	—	140	28	+36	+ 8	+21.7	28	7	—	1	8	22	18
		—	—	100	45	100	20	—	65	50	30	+30	+ 9	+18.9	24	7	—	7	7	17	10

Vsi ti panji so A.-Ž. sestava. — Prva vrsta označuje podatke za julij, druga za avgust.

panjev je prineslo ravno zimsko zalogo in le 3 postaje so imele dobro pašo in izkazujejo znatnejši donos: Cezanjevci 12½ kg, Bučka 15% kg in Leskovec skoro 16 kg.

Ker narava čebelarom ni dala dovoljne zaposlitve, so si jo čebele same poiskale: oglašale so se pri sosednjih panjih in nastalo je ropanje, kakršnega stari čebelarji ne pomnijo. Meni je bilo do letos nepoznana stvar!

Za močvirske okraje je bilo značilno, da se je letos skrbinec (vodenik, špehek) izredno bohotno razrasel pa tudi izredno mnogo čebel uničil. Zavoljo slabe splošne letine so čebelarji postavili v ajdo prav mnogo panjev in so bila nekatera pasišča prenatrpana z njimi. Temu primeren je bil tudi manjši donos. Dasi je bila letošnja paša slaba, prodaja nabavljala zadruha drž. nameščencev v Mariboru med s kozarcem (ki sam stane 4—5 Din) po 19 Din kg! Dvomim pa, da je ta med zrastel na slovenskih tleh.

Pripis: Vse gospode opazovalce lepo naprošam, da mi pošljejo s prihodnjim mesečnim poročilom tudi glavno letno poročilo!!

Pripis urednika: Vse gospode opazovalce nujno prosim, da pošiljajo mesečna poročila točno ob določenem času, da more g. poročevalec pošiljati poročila pravočasno v tisk, kar mu sedaj ni mogoče. Prosim!!

Nekaj čebelarških spominov

Fr. Rojina — Šiška.

(Dalje.)

Moja gospodinja je bila vdova po učitelju glasbe Flajšmanu, ki je dal prvi napev Prešernovi večno lepi »Luna sijé«. Ali njena pokojnina je morala biti zelo pičla, zakaj živela je skrajno skromno, in njeno stanovanje je bilo borno, da nič tega. Sobici sta bili pač dve, ali za čudo majceni in prav gôri v podstrešju. Svetloba je prihajala vanji skoz dva »kukrla«; v prvem sem imel jaz mizo, v drugem pa ona svoj železni štedilnik na majavih nogah, ki je imel tudi to veliko napako, da nikoli ni hotel požirati dima, in je vsled tega imela uboga ženica vedno vnete oči. Kljub takim siromašnim razmeram in dve manj kot osemdesetim letom je bila vedno dobre volje in neznansko zgovorna. Nekoč sem ji obljubil sat medu, ako molči pol ure, da napravim neko nalogo. Takoj je šla v svojo sobico, točno čez pol ure pa je že »pošpegala« izza priprtih vrat, če sem že gotov, in me brž vprašala, kdaj prav za prav ji mislim prinesiti med? »O, bom že, bom že« — ji odvrnem — »do konca šolskega leta prav gotovo«! Odslej ni-

sem šel več v šolo, da ne bi me spomnila, naj ne pozabim na obljubljeni med, in nisem se vračal, da bi me vsakokrat ne vprašala, če sem ga ji že prinesel. Vedel sem, oziroma za trdno sem upal, da bi mi Linhart, ako bi ga bil prosil, rad dovolil vzeti sat medu, ali odlašal in odlašal sem to toliko časa, da sem napravil že maturo. Sicer še nismo izvedeli končnih uspehov izpitov, ali gospodinja sem povedal z velikim veseljem, da mi je šlo vse po sreči ter da se nadejam prav dobrega izpričevala. »In kaj bo z mojim medom?« — me vpraša. »Popoldne, gospa, popoldne prav zares!«

Tisto leto smo bili naročili od Ambrožiča iz Mojstrane nov podolžni panj, opremljen s satniki z ozkimi začetki satnic. Vanj sem vsadil kapitalnega prvca in ker je bila letina, kakor sem omenil že v zadnjih »Spominih«, izredno dobra, je izdelal satje prav do konca. Zadnjih šest satov je bilo pa že takih, da bi bili za vsako razstavo ali za kraljevsko mizo: deviško satje, zadelano do zadnje stanice in belo kot sneg! Dokajkrat sem opozoril Linharta, kako napreduje stavba v tem panju, dokler ni bila dodelana do kraja. In enega teh krasnih satov sem namenil Flajšmanovi gospej. Dovoljenja od Linharta sicer še nisem imel, ali zanašal sem se, da pride, kakor skoraj redno, takole od četrte do pete ure na šolski vrt in da ga tedaj poprosim. Toda tisto popoldne ga ni hotelo biti, dasi sem ga čakal skoraj do šestih. Pa mi pošepeta izkušnjavec, da sem za oskrbovanje čebel v tolikem času menda vendar zaslužil vsaj en sam sat medu, čemur sem kar koj pritrdil. Tedaj sem odprl panj, izvadil mu zadnji oziroma prvi sat, ga prislonil s čebelami vred k uljnjakovi steni, potem segel po drugega ter pomagal čebelarom, da so se čim prej sprašile z njega nazaj v panj. Sat sem izrezal iz okvirja ter ga zavil v pripravljeni papir, prazni okvir pa dejal na njegovo prejšnje mesto ter ga zaslonil z najprvo odvzetim satom ter panj zopet zaprl. Tako, tatvina je bila storjena, zdaj jo je bilo treba spraviti še na varno. Zaviti sat sem skril pod telovnik ter se napotil na stanovanje. Dasi se mi je mehki sat dobro prilegal životu in bi nihče ne mogel slutiti, da imam kaj pod »lajbčem«, sem vendar iskreno želel, da bi me na mostovžu nihče ne srečal. Bilo pa je vse tiho, le moje stopinje so odmevale prav kakor: tat, tat, tat, tat! Oddahnil sem se šele zunaj šole, nadejajoč se, da bom tudi kratko pot do Marijinega trga, kjer sem stanoval, srečno prekoračil. Komaj pa zavijem z Resljeve ceste na Šentpetersko, srečam neko mlado, zelo zalo gospodično, kateri so oči

vedno uhajale dol nekam po meni, ter se malce nasmihala. Najprvo sem si mislil, da mi najbrž gleda trak od spodnjic izza hlač, zato tisto poredno muzanje. Takoj ko mi je bila že za hrbtom, pogledam tudi jaz po sebi — — o Marija! Kar odrevenel sem in nehote obstal na mestu, nevedoč, kaj naj storim. Izpod telovnika se mi je namreč cedil med v mnogih, v soncu se blestečih pramenih dol po hlačah in čevljih. Ko mi je od strahu zastalo srce zopet pognalo kri po žilah, sem urno krenil po ozki stranski ulici Za vodo, kjer do Bučarjeve trgovine, sedanje Prešernove kavarne, nisem srečal nobenega človeka. Ali kako priti čez Marijin trg tja v kot, kjer so mlekarice včasih puščale svoje vozičke, in kjer je stala »naša« hiša! Čeprav je imela tedanja Ljubljana za polovico manj prebivalcev kot jih ima sedaj, je bil Marijin trg vendar že takrat toliko promet, da bi ga ne mogel prečkati neopažen. Tedaj mi pade v glavo rešilna misel, da slečem suknjič, ga podržim pred sabo kot predpasnik in urno prekoračim nevarno razdaljo. Pot me je oblival, ko sem prisopihal domov, deloma vsled velike julijske vročine, še več pa od grozne skrbi, ki bi me bila skoraj strla. Le pomislite, kakšne posledice bi se iz take malenkosti lahko izcimile, ako bi me namesto tiste gospodične srečal slučajno kakšen policaj ali detektiv, ki bi opazil po meni medene curke? Aretiral bi me bil, kajpak, ter me odvedel najprvo na rotovž, ker policija je bila včasih tam, potem pa najbrž še na učiteljske k ravnatelju, naslednje jutro bi pa prineslo dnevno časopisje zanimivo vest: Abiturijent Frančišek Rojina — tat! Sramotni pečat za vse moje življenje! — — — Komaj sem odprl vrata stanovanja, mi že zakliče gospodinja iz svoje celice: »Ali ste —«. Nisem čakal konca njenega vprašanja, saj sem itak vedel, kaj me hoče vprašati, zato zarežim z nevoljo, kakor da je bila ona kriva moje budalosti: »Ja, ja, sem! Le kar krožnik prinesite!« Kaj bi pravil, kako sem potem spravljaj na krožnik tisto mezgo s telovnikove podloge, srajce in z naramnic! Večina medu se je že itak izcedila iz pregretega in radi tega zmečkanega satja ter znamenovala moj križevi pot, nekaj ga je pa popil ves raztrgan papir, moja srajca in telovnik, tako da je dobila gospa le prav malo pokušnje; a še tiste bi ne užila, ako bi bila količkaj izbircna, zakaj tisti postrgani ostanki so bili vse prej kot mikavni. — »Zdaj pa le pojdite v svojo sobo« — pravim gospej — »da se očedim.« Med mi je namreč prilezel tudi po golem celo dol do podplatov. Zaklenil sem vhod v stanovanje, se slekel do Adama, ko je bil še v raju, se do

dobrega umil, preoblekel, zvečer pa nesel meden punkelj in še druge malenkosti, kar sem jih imel na stanovanju, domov v Šiško. Prej sem pa dal še za liter vina, ker je bila gospa po medu zelo žejna, ter da je bilo tem lepše najino slovo.

Drugi dan popoldne smo šli po maturitetna izpričevala. V šolski veži sem takoj pogledal na tlak, če bi se poznal kakšen sled od pokapljanega medu. Ni ga bilo, torej je začel papir puščati šele pozneje, ko sem bil šolo že zapustil. Tedaj me je šele minila mora skrbi, kajti ko bi bil našel šolski sluga medeni sled, bi takoj osumil mene, seveda, ker sem imel samo jaz privilegij odpirati panj po mili volji. Bilo bi potem dvojje mogoče: ali bi molčal, ali bi me pa izdal Linhartu, ki bi najbrž ne iztresal nikakih posebnih sitnosti, vendar bi se njegovo zaupanje vame omajalo. Vsekako je bilo bolje, da je ostala zadeva prikrita. — Moje izpričevalo je bilo, kakor sem se bil nadejal, prav dobro, najbolj pa sem bil vesel reda iz kmetijstva: odlično. K temu so mi nemalo pripomogle tudi čebele, zato sem se šel takoj po Linhartovem nagovoru, s katerim nam je kot dolgoletni razrednik voščil srečno pot v novo življenje, posloviti tudi od njih. Takoj sem pogledal v Ambrožičev panj, kako čebele izdelavajo moj greh. Niso še pretekle dvajset štiri ure, odkar sem jim izrezal tisti nesrečni sat, že so ga obnovile za dobro polovico, kar ni čudno, saj je bil v tistem času — izpričevalo je datirano z 8. julijem 1887 — pravi kostanj na višku; v treh dneh je bil gotovo dodelan in zanešen do tal. Moja vest je bila potolažena, ostalo pa mi je za vedno v spominu tisto moje nepremišljeno ravnanje.

Posloviti sem se moral tudi od vrtnarja, starega Matevža, ki sem ga našel čepečega pri njegovih prelepih »nagerlinih«; kako je bil nanje vedno ponosen! Priporočil sem mu, naj skrbi za čebele, saj zdaj on najbolj ve, kako jim je streči. Ker jih je vzljubil že takoj, ko smo jih dobili, in mi je tudi pri raznih čebelarstvih opraviilih vedno rad pomagal, si je v teku časa pridobil toliko izkušenj, da sem zapustil čebele lahko brez skrbi. Ko sem mu sešel v roko, sem mu spustil vanjo goldinar. Po zgubanih licah so mu zdrknile solze in je hotel še nekaj reči, jaz pa sem se obrnil in urnih korakov odšel. S težkim srcem sem zapuščal šolski vrt, kjer sem preživel toliko lepih časov. Bilo mi je kakor Adamu, ko je bil izgnan iz paradiza.

Poravnajte članarino!

Dopisi

Odkritje spominske plošče Ivanu Jurančiču.

V nedeljo, dne 20. oktobra ob drugi uri popoldne bo slovesno odkritje spominske plošče umrlemu Ivanu Jurančiču, čebelarstvu po tovalnem učitelju. Vsi njegovi prijatelji, zlasti čebelarji iz Slovenskih goric, z Murskega in Dravskega polja so iskreno vabljeni!

Od Sv. Lovrenca v Slov. goricah. Bore malo je dopisov iz Slovenskih goric, posebno pa se odlikuje v tem Sv. Lovrenc. Ves čebelarski svet bo mislil, da spimo po naših vinorodnih gričih v senci trt in topolov ali pa, da zna naš kmetič priskuškovati le pesmi klopotcev, ki neutrudno pojó o bratvi. Pri nas res ni travnikov, polj in gozdov tako razsežnih, kakor drugod, vendar se tudi naš kmetič bavi s čebelarstvom, četudi tako utesnjeno, kot so njegove dolinice med vinorodnimi griči. Tih in skromen je naš kmetič, kot je njegova zemljica, na katero ga veže velika ljubezen. Ves teden je zarit v rebra gričev, kjer obdeluje svoja polja in gorice, ko pa pride nedelja, tedaj je ves pri svojih čebelah.

Najbolj markantna osebnost v čebelarstvu našega kraja, na skrajnem južnem robu Prlekije, je naš sivolasi podružnični predsednik g. Čuš Jožef, posestnik v Gaberniku. Ker je vse čebelarstvo v kraju izšlo po njegovem vplivu, in ga tudi sam nadzoruje, sem se namenil, da napišem o njem nekaj vrstic.

Nedavno je umrl naš veliki mojster Jurančič, ki je tekom dolge dobe svoje delavnosti vzgojil mnogo vnetih čebelarjev. Med njegovimi najvernejšimi učenci najdemo poleg mnogih tudi g. Čuša. Ni bilo čebelarskega predavanja, da ga ne bi obiskal, niti ni bilo dalje, da je ne bi premeril peš ali z vozom. Ko pa se je vračal domov z novimi pridobitvami, jih je vselej poskusil najprej pri sebi, šele pozneje jih je jel uvajati pri svojih prijateljih. Redek je ta primer nesebičnosti. Znano je, da vsakdo obdrži tajne zase, samo da more tekmovali s svojo okolico. Poleg g. Rižnarja iz Gradišaka, ki je prvi ustanovil pri nas podružnico in začel uvajati panje s premičnim satjem po dunajski meri, je Čuš edini, ki je vztrajal do današnjih dni. Znano je, da je g. Jurančič propagiral le dunajske panje. To se vidi tudi v številu dunajčanov, ki so še do nedavna prevladovali v naših krajih. Po 37 letnem čebelarjenju pa je g. Čuš sprevidel praktičnost A.-Ž. panjev. Ni ostal okostenel prijatelj starega, temveč je začel propagirati A.-Ž. panj. Trud pa ni ostal brez uspeha. Čez noč so zrasli po naših do-

linicah čebelnjaki z A.-Ž. panji. Tu naj omenjam g. trgovca Coblja iz Oblakov, ki ima krašen, v vsakem oziru urejen čebelnjak, nadalje mlajše čebelarje, kakor gg. Tikviča in Kondriča, ki imata popolnoma nanovo zgrajene čebelnjake. Tudi g. Čuš je dal slovo dunajčanom, ter postavil letos čebelnjak z A.-Ž. panji. Veliko in neumorno je delo g. predsednika. Vse panje pregleda daleč naokoli po večkrat na

Jožef Čuš, posestnik v Gaberniku

leto, svetuje in poučuje kot da je postavljen za to.

Skoraj ga ni večjega dela po čebelnjakih, da ne bi bilo poleg g. Čuša. Vseposvoda je prvi on. Tega se tudi zavedajo naši čebelarji in so mu od srca hvaležni. Pred leti je v kraju začela svoje uničevalno delo kuga čebelje zalege, ki je nastala po krivdi tistih čebelarjev, kateri ne rabijo pouka, ne predavanj, ne »Slovenskega Čebelarja«. Ko so zašli v nesrečo, niso bili toliko previdni, da bi bili zadevo prijavili oblasti, temveč so še sami šušmarili in kuga je zajemala vedno večji obseg. Tedaj je nastopil g. Čuš, pregledal vse panje in reševal, kar se je rešiti dalo, ostalo pa dal uničiti. Danes pa smo rešeni te nadloge. Kakšno je bilo plačilo za vse to? Pri mnogih sovražstvo

in obrekovanje, pri mnogih zavist. Naša po- družnica bi bila lahko ena prvih, a žalibog je pri mnogih še dosti nerazumevanja za stvar. Ko so v nadlogah, vsakdo rad potrka pri Čušu na vrata in prosi pomoči. Večkrat sem ga vprašal, zakaj dela in se muči za te ljudi, ki hočejo vse vedeti, nočejo pa pristopiti k po- družnici, da bi nas s tem okrepili, sami pa, da bi kaj pridobili. »Čebele se mi smilijo,« je bil vedno odgovor.

Izkustva g. Čuša na polju čebelarstva so zelo velika. Marsikdo, ki bi obvladal le del tega, bi gotovo zrasel pod nebo. Tega pri g. Čušu ni najti. Tih je in skromen; sedaj v sta- rosti, ko je že dal slovo obdelavi polj, sedi v

svojem čebelnjaku, kadi svojo pipico, čita knjige in »Sl. Č.«, kojega zvesti naročnik je že od vsega početka. Opazuje življenje in ne- hanje svojih miljenk in je srečen. Živi le za svoje čebele, za ostale posvetne muhe pa mu ni mar. Ni mu narava dala, da bi bil govornik, niti mu nekoč niso sredstva dopuščala, da bi se izšolal. Ostal je hrast v gaju, ki ga niso mogle ukloniti niti skrbi, niti nesreče. Prava slika slovenske grče, ki je pretrpela že mnogo, a ostala v bistvu vedno enaka.

Še nebroj let naj nam g. Čuš poseča naše muhe, naj deli z nami usodo, saj je pri svojih 68 letih še čil, veder in zdrav, kar nam daje še mnogo upov. Tajnik.

Društvene vesti

Zaostala članarina — zaostanki za slad- kor in brošure. Kdaj bodo naše prošnje usli- šane? Še vedno je toliko zaostankov na člana- rini, sladkorju in poslanih brošurah, da bomo končno res morali seči po radikalnih sred- stvih. Nekaj so čebele vendar nabrale in ver- jemite nam, da imajo tudi v tem pogledu svoj načrt. Po najnatančnejših opazovanjih je bilo ugotovljeno, da nabirajo čebele zalogo najprej za sebe, potem pa za društvene namene in nazadnje šele za čebelarja. To- rej je vsak čebelar dolžan izvršiti njih voljo ter od dobljenega medu najprej odmeriti pri- delek za društvo in ostalo šele sme spraviti za sebe. Tam pa, kjer letos čebele niso na- brale zadostne zaloge, bo pa zaveden čebelar kljub temu založil članarino, saj mu bodo če- bele to plačale drugo leto z obrestmi. Čebe- larji, upoštevajte naše prošnje in pošljite ne- mudoma zaostanke. Leto se bliža koncu.

Prednaznanilo. Vsem čebelarjem sporo- čamo, da se bo naša Društvena Čebelarna pre- selila v prvih dneh meseca **novembra** t. l. v lastne prostore, v dom Antona Janše na Tyr- ševi cesti 21. Prihodnji mesec bomo itak ob- javili načrt poti, da bo vsak lahko našel nove društvene prostore.

Za jesensko pitanje čebel je društvo do- bilo sladkor, ki ga razprodaja Društvena čebelarna. Cena je ista kot doslej. Podružnice ga dobe franko domača postaja. Za podruž- nično naročilo pa velja le dopis, ki je podpisan od podružničnega predsednika in tajnika. Sladkor je denaturiran z ogljem. Ker imajo čebelarji zaradi oglja velike težave pri pita- nju, čebele pa neznosno delo s prenašanjem te črne brozge, je društvo napravilo korake, da bi sladkor v bodoče denaturirali s peskom ali žaganjem. Imamo upanje, da bomo do dosegli. Sladkor oddaja čebelarna le proti predplačilu

ali povzetju, sicer ne bo denarja za novo na- ročilo sladkorja.

Novo podružnice. Naš novi predavatelj g. Lilija, ki je doslej neumorno hodil od kraja do kraja in obiskoval čebelarje novomeške podružnice, se je sedaj krepko lotil ustanav- ljanja novih čebelarskih podružnic. Vsa čast mu, da se s tako vnemo udeležuje na polju narodnega čebelarstva. Priredil je v teku let mnogo čebelarskih predavanj na lastne stroš- ke in obhodil ves podružnični okoliš. Prva nova podružnica bo ustanovljena v Mirni peči. G. Lilija pa namerava ustanoviti še druge po- družnice v novomeškem okolišu, s čimer se bo čebelarstvo v tem kraju zelo poživilo. Hva- la g. Liliji.

Za ohranitev naših plemenjakov čez zimo je neobhodno potrebno, da zna čebelar čebele pravilno zazimiti. O tem nas najbolje pouči nova Jugova čebelarska knjiga »Praktični če- belar«, ki velja pri društvu vezana Din 50, mehko vezana pa Din 40. Čebelarji, naročajte jo, da ne boste pri čebelah imeli škode.

POROČILO O ODBOROVIH SEJAH OSREDNJEGA DRUŠTVA

XXVI. seja dne 22. avgusta 1935. Odbor je raz- pravljal o popravilu doma A. Janše in o prese- litvi D. Č. v dom; sklepal je o izpričevalih za čebe- larske predavatelje in mojstre ter o tekočih dru- štvinih zadevah.

XXVII. seja dne 29. avgusta 1935. V glavnem je odbor razpravljal o adaptaciji doma, o tozadev- nem načrtu in proračunu. Sklenjeno je bilo, da se bo sklical širši odbor k seji na dan 9. septembra.

XXVIII. seja širšega odbora dne 9. septembra 1935. Člani širšega odbora so si ogledali v kupljeni hiši vse prostore. G. predsednik jim je razlagal, katera popravila so nujna in kaj misli odbor po- praviti. Po ogledu je bila seja, na kateri je najprej podal poročilo o adaptaciji hiše g. predsednik, taj- nik pa je poročal o blagajniškem stanju in o po- drobni izdatkih za popravilo hiše. Širši odbor je

adaptacijo odobril. Dalje je odbor odobril vse sklepe, ki jih je izvršil ožji odbor od zadnje seje širšega odbora, ter tudi zadnji zapisnik širše seje. G. predsednik je poročal o tečajih za predavatelje in mojstre ter bolezenske izvedence in o tozadevnem pravilniku, ki ga je ministrstvo odklonilo. Društvo bo zato izobraževalo predavatelje in mojstre na lastno roko. Posebno pa je odbor razpravljal o zatiranju čebelnih kužnih bolezni ter napravil več sklepov o preiskavi okuženih čebel-

njakov. Pri slučajnostih je razpravljala tudi o organiziranju vseh čebelarjev v banovini, o naročilu spajalk za vse podružnice, o zavarovanju čebelarjev proti nezgodam in tatvini panjev ter o nekaterih razstavah, ki se bodo priredile v banovini.

XXIX. seja dne 12. septembra 1935. Ožji odbor je razpravljala o sklepih širšega odbora, o odkritju spominske plošče pokojnemu g. Jurančiču, o adaptaciji doma in o raznih tekočih društvenih zadevah.

Vesti iz podružnic

Ljubljanska podružnica ima prihodnjo odborovo sejo v torek 8. oktobra ob 8 zvečer v običajnem lokalnu. — Tajnik.

Dvodnevni tečaj na Talčjem vrhu pri Črnomlju. Uspeh tečaja za čebelarške učitelje oziroma predavatelje, ki ga je priredilo naše društvo, se je prav lepo obnesel. Naš novi predavatelj g. Vlado Martelanec, vnet čebelar in učitelj v Črnomlju, ki je nedavno napravil izpit za čeb. učitelja, je že

Udeleženci in predavatelji dvodnevnega čebelarškega tečaja na Talčjem vrhu pri Črnomlju dne 28. in 29. julija 1935.

priredil na Talčjem vrhu dvodnevni tečaj ob veliki udeležbi navdušenih belokranjskih čebelarjev. Dne 28. in 29. julija t. l. se je zbralo tam preko 70 čebelarjev. Kako potreben je bil tak tečaj, je najbolj pokazalo dejstvo, da so se predavanj udeležili celo čebelarji iz oddaljene Vinice, Adlešičev, Gribelj, Podzemlja i. dr. Takih predavanj bo treba po Belokrajini prirediti še več. Poleg g. Martelanca, ki je ves tečaj vodil in obdelal glavni del programa, je predaval na tečaju tudi g. šol. uprav. Carli iz Talčjega vrha o zgodovini čebelarstva, gospa Elda Martelančeva pa o zdravljenosti in o gospodinjstvi uporabi medu. Vse hvale vredno je, da je gospa Martelančeva po predavanju razdelila med poslušalce 8 vrst raznega peciva ter s tem krepko podprla svoja izvajanja. Naša najlepša zahvala gospej tudi zato, ker je vse stroške za pecivo krila sama. Praktična predavanja in opravila pa so bila v čebelnjaku g. Martelanca, kjer so se udeleženci lahko prepričali osebno o naprednem in modernem čebelarjenju. Po tečaju se je v toplih besedah zahvalil vsem predavateljem g. Jože Držaj iz Jerneje vasi in izrazil željo, da bi se v jeseni priredil še tečaj za kuho voska in o zazimljenju čebel.

Vsi udeleženci tečaja so hvaležni predavateljem. Skrb kralj. banske uprave in Čebelarškega društva naj bo, v bodoče prirediti še več takih tečajev po Belokrajini.

Tečaj na Kmetijski šoli na Grmu. Ob udeležbi 26 čebelarjev sta predavala na Kmetijski šoli na Grmu gg. Lilija Vekoslav in Karel Vrisk. Obdelala sta v celodnevnem tečaju najvažnejša čebelarstva opravila teoretično in praktično. K predavanju so prihiteli čebelarji iz bližnjih in daljnih krajev, eden celo iz Sevnice in eden iz Kostanjevice. S tečajem so bili tako zadovoljni, da so sklenili prihodnjic prirediti večdnevni tečaj. Saj je čebelarstvo snovi toliko, da bi predavatelji lahko predavali cele mesece. Naši čebelarji pa so ukažljivi, saj jim ni ljubšega, kakor čitati čebelarške knjige in poslušati predavanja. Posebno zahvalo so udeleženci tečaja dolžni gg. predavateljem in ravnateljstvu Kmetijske šole, ki je dalo prostore na razpolago.

Čebelarška podružnica Sv. Marjeta niže Ptuja je imela dne 16. junija t. l. čebelarški shod pri čebelnjaku g. Alojzija Plešča v Moškanjcih. Zbralo se je pri predavanju 26 čebelarjev. Tudi žene in mladina je bila zastopana. Glavno predavanje je podal g. Peter Močnik, šol. nadzornik iz Maribora, ki je rad ustregel naši prošnji. V poljudnih besedah nam je govoril o važnosti dobrih matic, o vzgoji istih na razne načine, o zaznamovanju matic, o prevešanju, čebelni paši itd. Škoda, da zadnje slabe letine tako zelo uničujejo naše čebelne družine. Plemenjake je treba vedno krmiti s sladkorjem. Posebno ostra debata se je vnela pri razpravi o prevažanju čebel v pašo. Mnogo pa je bilo tudi govora o kmetijski razstavi v Ptuju meseca oktobra t. l. Za lepo in vsestransko strokovno predavanje je bil g. predavatelj deležen najlepše zahvale.

Podružnica pri Sl. Radencih je priredila dne 18. avgusta tečaj. Udeležilo se ga je 52 čebelarjev, med njimi več mladih čebelarjev začetnikov. Predavatelj g. H. Peternel iz Celja nas je zelo zado-

Čebelnjak za 80 A.-Ž. panjev, zgrajen v aprilu 1934. last učitelja Vladija Martelanca, kjer se je vršil 28. in 29. julija prvi dvodnevni splošni tečaj za čebelarstvo v Belokrajini.

voljil s svojimi nauki, posebno glede kužnih bolezni. Razkazovanje A.-Ž. panja pri čebelnjaku nač. Kneza je vzbudilo mnogo zanimanja. Kakor po predavanju v šoli, smo se tudi tukaj iskreno zahvalili g. Peternelu za trud in požitvalnost ter želeli še svidenja na tem visokem griču kapelskem.

S tem poročilom smo odlašali zato, da lahko obenem poročamo še o uspehu ajdove paše, katere smo se zelo veselili. Pa je naše veselje splavalo z medom vred kakor spomladi akacijeva paša. Nekoliko dni je bilo vse v dišečem cvetju. Ker so pa čebelne družine prej varčevale s svojo malenkostno zalogo živeža, so ob ajdi kar naenkrat začele močno zalegati. Baš ko so mladice močno začele izlegati, je bila paša pri kraju. Ne rečem, da bi ne bilo nič, ampak tistega ni kot se je pričakovalo.

Sv. Jurij ob ščavnici. Ogromna naš fara, skoraj dve, velik delokrog, boste rekli. Ker nimam točnih podatkov o številu čebelarstev, kljub temu dvo-

mim, da niti 10% ni članov čebelarске podružnice. Saj se zanimajo za napredno čebelarstvo, kar je pokazal velik obisk dveh naših predavanj. Starejšim itak ni potrebna organizacija, češ, saj imamo izkušnje in ne potrebujemo naukov. Kar imamo mlajših, tarnajo o visoki članarini z ozirom na velike izdatke čebelarja-začetnika in sramotno nizko ceno medu.

Podružnica je oživila ter si zadala cilj dela, odbor se zaveda svojih dolžnosti. Predvsem gre vsa zasluga našemu predsedniku Dragu Korošaku, ki nas z zgledom in dobro voljo bodri k delu. Imel je že letos dvoje predavanj, na katerih je odkritosrčno pokazal sadove svojega dolgoletnega praktičnega dela. S tem je bil strt trd oreh in uglajena nova pot A.-Ž. panju in njegovi praktični uporabi. Dunajčan in Neiser, ki se zdaj tod šopirita, bosta čez 10 let molče zavržena, ako bo podružnica šla po započetih potih. — Franc Vršič, tajnik.

Drobiž

Veliki stroški za prevoz čebel v pašo vzamejo znaten del medenega pridelka, in težko obremenjujejo čebelarstvo ob slabih letinah. To smo grenko okušali zadnja leta, ko so se prevaževalci vračali z raznih paš s suhimi panji in s prazno mošnjico. Ob takih letinah se stroški za čebelarstvo zajejo v meso tako živo, da je treba prav posebno dobre letine, da zavrnamo »bilanco« čebelarstva. In Bogu bodi zahvaljeno, ako jo sploh zavrnamo! Srečni smo, da stroški ne presegajo dohodkov in da naše čebelice dobe konec koncev dobro zimsko zalogo. Ako nam plačajo še stroške, pa že ne vemo kaj storiti od samega zadovoljstva.

Stremeti moramo, da stroške za čebelarski obrat znižamo kolikor mogoče. Marsikaj dosežemo, ako pazimo pri izdatkih za vozove, avtomobile, pasišča, in omejimo stroške za delavce kolikor najbolj mogoče. Nekateri vozniki so zelo dragi, marsikdo zahteva za pasišče neprimerno visoko vsoto in tudi delavci hočejo včasih čez mero.

Kdor le more, naj si pomaga na ta način, da prosi prijatelje-čebelarje za pomoč pri nakladanju panjev in pri prevozu. Seveda jim mora potem tudi on pomagati, kadar oni vozijo. Roka roko umije, obe pa obraz!

Krasen zgled vzajemnega podpiranja nudijo znani čebelarji Babniki v Ljubljani. Prevoze svojih čebel urejujejo tako, da lahko pomagajo drug drugemu z vozili in osebno. Ravno te dni sem imel priliko opazovati, kako so čebele brata Jožefa naglo iztovorili. Od vseh strani so prihiteli na delo in kakor bi trenil sta bila vozova polna panjev, vagon pa prazen.

Gorje pa čebelarju, ki mora sam vse urediti in napraviti in je navezan zgolj na tujo pomoč. Poleg velikih stroškov ima opravlka še

z raznimi neprilikami, ki jih ni sam kriv, marveč po največkrat tisti, ki jih je prosil za pomoč proti plačilu. Vrhtega mora biti denarnica ves čas odprta, dokler je kaj v njej...

Vse te težave pa čebelar kmalu pozabi, ako je pripeljal domu site čebele. Ako pa je opravil slabo, zleze v dve gubi in... in začne delati načrte, kako bo prihodnje leto bolj previdno čebelaril, da zmanjša stroške in — poveča dohodke.

Jugova knjiga »Praktični čebelar« je tako pomembna obogatitev naše revne čebelarске književnosti, da bi morala biti že davno razprodana, če bi bilo v nas malo več smisla za spopolnitev našega čebelarskega znanja. Ta knjiga vsebuje vse, kar je treba vedeti izobraženemu čebelarju. Pisana je poljudno in jo lahko razume sleherni čebelar. V njej ni nikakih netočnosti in nepotrebnih reči. Cena je tako nizka, da jo lahko zmore vsak, ki si knjigo želi.

Naše društvo je žrtvovalo zanjo majhno premoženje. Uvaževalo je, da smo potrebni temeljite izobrazbe in da mora biti cena knjige tako nizka, da ne bo nihče imel pomislekov zaradi nakupa.

Za razpečevanje knjige bi se morale zavzeti v prvi vrsti podružnice. Knjiga ne sme ležati v shrambi osrednjega društva, marveč mora med narod, da bo lahko vršila svojo plemenito nalogo. S tem, da podružnice in seveda tudi posamezniki, pridno priporočajo njen nakup, se bodo najlepše oddolžile pisatelju in društvu za velik trud, ki je bil zvezan z izdajo tega dela. Zelo pogrešamo podružnične propagande za knjigo. Upajmo, da se bo popravilo, kar se je zamudilo.

Zimska zaloga medu naj bo tolika, da panju ne more zmanjkati hrane do maja meseca pri-

hodnjega leta. Kdor nima dobre spomladanske paše, mora pustiti plemenjaku 12 do 14 kg medu. Koder je upanje, da bodo čebele spomladi brale reso in dobile nekaj tudi na drugih cvetlicah, shajajo panji z 10 kg. Manj ne smemo A.-Ž. panju pustiti, ker ne vemo, kaj pride. Če bo imel spomladi preveč, ne bo medu sčrčkal in ga bomo še vedno lahko vzeli. Pa bi rad poznal tistega čebelarja, ki pušča preveliko medeno zalogo. Mnogo preveč je še takih, ki puščajo ravno toliko, da se panji pretolčejo skozi zimo.

Zimsko zalogo določimo najzanesljivejše na tehtnici. 9 satov s čebelami in medom vred naj tehta — brez kozice — 18 kg. Potem smo brez skrbi, da ima panj dovolj do maja, ako ne pride vmes kaj hudega (rop, zelo slaba pomlad).

Na oko presodi zalogo zanesljivo le kak star čebelar. So pa tudi taki, ki vidijo v panjih polovico več medu, nego ga je v resnici. Tem še posebno priporočam tehtnico za kontrolo samega sebe.

Dodajanje čebel jeseni ni tako preprosto, kakor marsikdo domneva. Včasih se posreči, ako čebele kar ometemo na sipalnik ali pa pred žrelo, da se čebele potem v panj spraše. Pripeti se pa, da panj noče sprejeti tujih čebel in jih pomori do zadnje.

Posrečeno dodajanje je zelo odvisno od razpoloženja družine, ki jo hočemo ojačiti, od razpoloženja dodanih čebel in kolikor toliko tudi od vremena. Panj, ki smo mu prej pokladali zimsko zalogo, postane »vroč«, bojevit in bo dodane čebele neutegoma poklal. Tudi panji, ki imajo še mlado zalego, se branijo tujih čebel. Ob toplem vremenu se bo marsikako dodajanje ponesrečilo, posrečilo pa ob hladnem. V čebelnjaku, kjer so čebele pokonci zaradi ropajočih tujk (ali domačih) čebel, ne kaže razburjenja povečavati še z ojačevanjem. Napak bi storil tisti, ki bi začel ojačevati panje, ki jim je dva, tri dni prej vrnil iztočeno satje.

Čebel ne smemo dodajati panju, ki smo ga isti dan urejevali za zimo. Razburili smo ga in mu dajmo časa, da se pomiri.

Čebele bomo tedaj dodajali le panjem, ki so v mirnem razpoloženju, in ob hladnih jutranjih ali večernih urah.

Dodajamo jih po pameti, ne preveč. Izredno ojačeni panji čez zimo zanesljivo propadejo. Zaradi prevelike toplote so čebele vso zimo nemirne, mnogo jedo, panji pa zgodaj začnejo zalegati. Taki plemenjaki so konec aprila običajno najslabši.

Najzanesljivejše dodamo čebele na sledeči način. Medišče panja izpraznimo, rešetko prekrijmo, gornje žrelo pa odprimo zvečer tik

pred dodajanjem. Za sipalnik v medišču uporabljamo lahko desko v širini notranjščine panja. Na enem koncu zabijemo v vsak vogal primeren žebelj, na katerega privežimo meter dolg motvoz, ki ga ovijemo okoli tečaja zgornjega panja. Nato naglo vsujemo čebele na sipalnik, jih pomedimo z gosjo perotjo v panj, odstranimo desko, denimo v panj tri sate — enega nekoliko medenega, postavimo poleg krajnega sata matičnico z matico in okence naglo zaprimo. Čez noč se čebele umirijo. Zjutraj zgodaj odstranimo priprte matice in odmaknimo obe okenci toliko, da morejo čebele iz medišča v plodišča.

Pri takem dodajanju čebel se ni bati, da bi se čebele spopadle in gre vse lepo v redu. Čez dva, tri dni postavimo sate na kozico, odprimo zadnji del rešetke in denimo sate zopet v medišče, da se čebele polagoma pomaknejo doli v plodišče.

Čiščenje sladkorja za pitanje je potrebno takrat, kadar je v njem preveč primesi in se je bati, da bi se pitalniki zamašili. Brez kuhanja ga ne moremo očistiti. Stresemo ga v vodo (1 : 1), dobro premešamo in s penovko pobremo vso nesnažo, ki priplava na površje. Nato dodenemo na vsakih 10 kg sladkorja en beljak. Beljake raztepemo poprej v nekoliko vode. Ko sladkor zavre, vrže (s pomočjo beljaka) vso nesnažo iz sebe. Pobiramo jo s penovko toliko časa, dokler je je kaj. Potem je sladkor čist kakor belo vino in se ni treba bati niti za satje niti za čebele, da bi si umazale nožice pri prenašanju klaje iz pitalnikov v satje. Kdor toži, da sladkor po kuhi ni čist, ga pač ne zna očistiti.

Čebelarska letina v Jugoslaviji je bila letos zelo slaba. V vzhodnih banovinah so čebele popolnoma suhe in jim bodo morali pokladati sladkor za zimo. Le po nekaterih krajih Dalmacije in Bosne ter Hrvatske so pridelali nekoliko spomladanskega in poletnega medu. Glavna paša na robiniji (akaciji) je popolnoma odpovedala, ravno tako glavna jesenska paša na čistecu (stachys recta) in metvici. Tudi jesensko travniško pašo je suša uničila. Avgusta meseca je sicer bilo dovolj dežja, prišel je pa prepozno, da bi popravil, kar je pokvarila suša.

V dravski banovini se je stanje čebel na jesen nekoliko izboljšalo. Čebele so ponekod nabrale zimsko zalogo in še kako malenkost povrh, ponekod jim bo pa treba zimsko zalogo dopolniti, ker tudi na otavi in ajdi niso dobile dovolj zase.

Paradiklorbencol proti veččam se je pri meni, kakor sem že poročal, izvrstno obnesel. Niti sedaj ni v omari sledu o kakih črvih, dasi

je paradiklorbencol že davno izhlapel. To sredstvo prav toplo priporočam zlasti za kritično dobo april—maj. Potem itak denemo satje v panje. Drogerija Gregorič v Ljubljani, Prešernova ulica ga ima vedno na zalogi. Jeseni tedaj satja ni treba žveplati. Zadošča, da damo paradiklorbencol sredi aprila v omaro.

Uporaba strešne lepenke čez zimo pod ploščem panjev je za snaženje panjev pomladi tako velikega pomena, da bi ne smelo biti čebelarja, ki bi ne uporabljal lepenke. Na eno pa čebelarji premalo pazijo, ko devajo jeseni lepenko v panje. Dno moramo temeljito očistiti, zlasti spodrezati voščene mostičke. Potem šele smemo lepenko potisniti v panj. Ležati mora na dnu gladko, da se pod njo ne morejo nabirati črvi. Žrelo mora ostati popolnoma odprto. Včasih se pripeti, da se lepenka pri žrelu zaviha navzgor, tako da čebele težko odhajajo iz panja, kar lahko pozimi povzroči katastrofo družine.

Zahvala železničarjem. Tudi letos je železniška uprava poskrbela, da ni bilo nikakih težav pri prevažanju čebel v ajdovo pašo. Posebna hvala gre železniškemu prometnemu osebju, ki je storilo vse, da so bile zadovoljne čebele in čebelarji. Iskrena hvala vsem!

70 letnico izuma točila. Letos je preteklo 70 let, odkar je major Franc pl. Hruška izumil točilo, ki je povzročilo pravo revolucijo v načinu pridobivanja medu in v zvezi s premičnim satjem ter satnicami dalo čebelarstvu velik razmah.

Major Hruška se je rodil dne 13. marca 1819 na Dunaju. Šel je v vojake in je bil 1865 upokojen. Naselil se je v Dolu pri Benetkah, kjer si je osnoval velečebelarstvo s 300 panji najrazličnejših sestavov. Z leti so se pa razmere tako poslabšale, da je izgubil vse premoženje. Umrli je v veliki revščini 8. maja leta 1888.

Svoj izum je razstavil leta 1865 v Brnu na razstavi nemških čebelarjev. Dne 13. septembra ga je razkazal zborovalcem in žel za to mnogo navdušenega priznanja. Predsednik zbora je Hruško ves ginjen objel in se mu zahvalil za njegov trud.

Prvotna točila so bila zelo draga. Tista, ki so jih napravili na Dunaju po naročilu Hruške — na 8 satov male mere — so stala 72 gld. komad. Kmalu so začeli izdelovati cenejše in komaj nekoliko let, pa so bila tako poceni, da ga ni bilo čebelarja, ki bi točila ne mogel kupiti.

O Hruški in njegovem izumu bomo objavili v bodočih zimskih mesecih obširnejšo razpravo.

Čebelarska letina v Avstriji je bila zelo slaba. Zlasti v hribovitih predelih, in teh je v Avstriji največ, so čebele popolnoma suhe in jim bo treba zimsko zalogo dodati. Avstrijci dober med prav marljivo iščejo, zlasti hojevca.

Staro sredstvo za ropanje je brinjevo olje. Napadene panje malce namažemo okoli žrela in roparice takoj odnehajo. Sredstvo je preizkušeno in zanesljivo. Ne smemo pa odlašati z mazanjem toliko časa, da so pred panji že gosti oblaki roparic. Potem tudi brinjevo olje ne more delati čudežev. Gospod Rojina pravi, da s tem preprostim sredstvom lahko »pana« vsak rop. Torej!

Pravila za točenje medu. Točilo mora biti čisto in dobro pritrjeno na tla, da se med točenjem ne ziblje. Osi morajo biti primerno namazane.

Žična tkanina koša mora biti taka, da so ploskve ravne, ne pa vzbočene na ven. Potem se satje rado lomi.

V točilo moramo postavljati enako težke sate. To velja za točilo na tri sate. Pri točilih na štiri sate damo nasproti težkemu satu težkega, nasproti lažjemu pa enakega, vse to zavoljo tega, da točilo mirno teče.

Zelo težke ali mlade sate ne smemo na eni strani popolnoma iztočiti, marveč le do polovice; potem jih moramo obrniti, iztočiti nasprotno stran in nato se prej napol iztočeno. Težke sate točimo počasi, ne s silo.

Sate postavljamo v točilo tako, da je gornja letvica satnika obrnjena od »vetra«. Potem gre med laže iz celic.

Točilo moramo poganjati enakomerno, ne s preveliko silo. Ko so sati že napol iztočeni, smemo hitreje vrteti. Dobro je, da nekaj časa vrtno v eno smer, potem pa v nasprotno. To se obnese zlasti pri gostem medu.

Točila ne sme goniti nerodnej. Napravil bi več škode nego koristi. Napačno je naziranje, da je za točenje kdorkoli dober. Ravno za ta posel je treba spretnosti, sicer bo mnogo satov pokvarjenih in slabo iztočenih.

Lloyd George — odlikovani čebelar. Letos je bila v londonski kristalni palači velika čebelarska razstava. Za najfinejši med je razsodišče spoznalo tistega, ki ga je pridelal znameniti angleški državnik Lloyd George. Bil je najčistejši in najzlahtnejši med od jesenskega resja. Lloyd George je prejel prvo darilo — srebrno žlico. (Leipziger Bztg.)

Američan poje medu letno 80 angl. funtov, Anglež pa 1 unčo, računano povprečno na osebo. To morajo biti Američanke sladke!

(Schweizer. Bztg.)

Knjige, ki jih ima Čebelarstvo društvo v zalogi:

Napredno, umno in dobičkanosno čebelarstvo zahteva od vsakega čebelarja ogromno strokovnega znanja, ki si ga pa more čebelar pridobiti le z dobrimi knjigami. Zato priporočamo, da si čebelarji nabavijo sledeče knjige, ki jih ima društvo na zalogi:

Nova knjiga — Donat Jug: **Praktični čebelar**, obsega 300 strani in 140 slik ter opisuje vso snov, ki jo o čebelarstvu mora vedeti napreden čebelar. Velja v platno vezana Din 50.—, mehko vezana Din 40.—. Za poštnino je poslati še Din 5.— za vsako posamič poslano knjigo.

Nova knjiga — prof. Josip Verbič: **Čebelne bolezni**, ki obsega 48 strani in opisuje, kaj povzroča, kako spoznavamo in zatiramo čebelne bolezni. Jako poučna knjižica bo rešila življenje marsikateri čebelni družini, če se bo čebelar ravnal po njej. Velja Din 2.—, za poštnino Din 1.—.

Nova knjiga — Stane Mihelič: **Anton Janša, slovenski čebelar**, obsega 164 strani in opisuje zgodovino našega čebelarstva in življenje ter delo Janše — očeta slovenskega čebelarstva. Iz spoštovanja, ki smo ga dolžni Janševemu spominu, ne bi smela ta knjiga manjkati v nobeni čebelarski hiši. Velja za člane Din 20.—, za nečlane po Din 25.—.

Nova knjiga — prof. Josip Verbič: **Vrednost in poraba medu**, priročna knjižica obsega 24 strani in opisuje vse, kar je treba vedeti o vrednosti in porabi medu. Velja le po Din 1'50 in je zelo pripravna za reklamo.

Razne slike Janše iz njega rojstnega kraja in hiše. Slike naj bi bile, prilepljene na lepenko, okras vsake čebelarske hiše. Cena Din 2'.

Društvo ima na zalogi tudi nekaj nemških knjig, ki jih oddaja po zelo nizkih cenah. To so:

Bienenzuchtsbetrieb, I. del, spisal Br. Rothschütz, posestnik nekdanjega čebelarskega podjetja Podsmreka pri Višnji gori. Cena Din 5.—. Obsega 443 strani z jako važnimi sestavki. Je sicer nemška knjiga, a opisuje našo kranjsko čebelo in naše razmere.

Die Volks- und Mobilzucht der Krainer Biene, spisal Br. Rothschütz. Cena Din 2.—. Obsega 68 strani in je neobhodno potrebna za vse, ki se bavijo s kranjčiči.

Die erprobte Honig-Köchin, spisala Antonija Ravenegg. Cena Din 2.—. Vsebuje razne recepte za medeno pecivo.

Kje boste kupovali čebelarске potrebnščine

?

Kolodvor

Masarykova cesta

Tukaj!

Miklošičeva cesta

Kolodvorska ulica

Pražakova ulica

Okrožni
urad

Sodišče

**Pomnite čebelarji, da je Društvena čebelarna v Ljubljani,
Pražakova ul. 13, last nas vseh!**

Podpirajmo zato lastno podjetje!